

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 9. 2. 2021 o dovolání obviněného [REDAKCE] bytem [REDAKCE] proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 6. 2020, sp. zn. 3 To 91/2020, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 19 T 27/2017, takto:

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného **odmítá**.

Odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Novém Jičíně dne 10. 10. 2019, sp. zn. 19 T 27/2017, byl obviněný [REDAKCE] uznán vinným přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle skutkové věty výroku o vině daného rozsudku dopustil tím, že „dne 2. 9. 2016 v době kolem 22:50 hodin až 22:57 hodin v Novém Jičíně na parkovišti před Sport barem, na [REDAKCE] v souvislosti s výkonem pravomoci policejního orgánu, jako člen hlídky speciální pořádkové jednotky označené jako FLOTILA 415 posilující výkon služby v teritoriu působnosti obvodního oddělení Policie České republiky v Novém Jičíně, po ukončení služebního úkonu spocívajícího mimo jiné ve zjištění totožnosti na místě přítomných osob, včetně osoby [REDAKCE] narozeného [REDAKCE] při kterém došlo ke slovní rozepři mezi [REDAKCE] a obžalovaným [REDAKCE] neboť obžalovaný [REDAKCE] po provedené lustraci při vrácení občanského průkazu [REDAKCE] tento úmyslně upustil na zem, na což [REDAKCE] reagoval přesně nezjištěným verbálním [REDAKCE] hodnocením tohoto postupu, v důsledku čehož obžalovaný [REDAKCE] přistoupil k [REDAKCE] se základními povinnostmi policisty stanovenými v § 9 a § 11 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky mu úmyslně a bezdůvodně vyrazil z ruky mobilní telefon značky Galaxy, který upadl na zem, na což prakticky ihned reagoval velitel hlídky FLOTILA 415 již odsouzený [REDAKCE] který byl v bezprostřední blízkosti a situaci sledoval, tak, že místo, aby zakročil proti jednání obžalovaného [REDAKCE] v rozporu se základními povinnostmi policisty a podmínkami použití donucovacích prostředků stanovenými v § 11 a § 53 odst. 1, odst. 2, odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky, provedl vůči [REDAKCE] výpad čelem a následně donucovací prostředek hmaty a chvaty, pomocí kterých ho svedl na zem, kde [REDAKCE] v rozporu s podmínkami zajištění a použití použitých prostředků podle § 1, § 53 zákona č. 273/2018 o Policii České republiky bezdůvodně přiložil pouta, přičemž obžalovaný [REDAKCE] nejen, že jej v rozporu s ust. § 46 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů neupozornil na prováděná opatření, ale společně s ním v rozporu s § 9 a § 11 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a v rozporu s Etickým kodexem Policie

České republiky, spoutaného [redacted] odvedl do služebního vozidla k provedení převozu na policejní služebnu Policie ČR, Obvodního oddělení Nový Jičín, kdy tímto bezdůvodným protiprávním jednáním způsobil [redacted] jednak hmotnou škodu ve výši 1 100 Kč, která vznikla poškozením jeho mobilního telefonu pádem na zem a zároveň i nemajetkovou újmu spočívající jednak v potlačení jeho základních práv a svobod ve smyslu čl. 7, čl. 8 odst. 1, čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jednak v dehonestaci před přítomnými přihlížejícími občany.“

Za uvedené jednání byl obviněný [redacted] odsouzen podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let.

Podle § 73 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu služebního a pracovního poměru v bezpečnostních sborech České republiky na dobu 30 měsíců.

Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený [redacted] narozený [redacted] odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 10. 10. 2019, sp. zn. 19 T 27/2017, podali obviněný [redacted] a státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě, odvolání, o kterých rozhodl Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 8. 6. 2020, sp. zn. 3 To 91/2020, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), písm. e) tr. ř. rozhodl tak, že z podnětu odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu. Za podmínek § 259 odst. 3 písm. a), písm. b) tr. ř. znovu rozhodl tak, že byl obviněný [redacted] uznán vinným přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle skutkové věty výroku o vině daného rozsudku dopustil tím, že

„dne 2. 9. 2016 v době od 19:50 hodin až 22:57 hodin v Novém Jičíně na parkovišti před Sport barem, na ulici Nemošinské č. [redacted] v souvislosti s výkonem pravomoci policejního orgánu, jako člen mimospeciální pořádkové jednotky označené jako FLOTILA 415, poskytl výkon služby v teritoriu působnosti obvodu [redacted] Policie České republiky v Novém Jičíně, po provedení služebního úkonu spočívajícího mimo jiné ve zjištění totožnosti na místě přítomných osob, včetně osoby [redacted], narozeného [redacted], při kterém došlo ke slovní rozepři mezi [redacted] a obžalovaným [redacted], neboť obžalovaný [redacted] po provedené lustraci při vrácení občanského průkazu [redacted] tento úmyslně upustil na zem, na což [redacted] reagoval přesně nezjištěným verbálním kritickým zhodnocením tohoto postupu, v důsledku čehož obžalovaný [redacted] přistoupil [redacted] a v rozporu se [redacted] vinnostmi policisty, stanovenými v § 9 a § 11 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, a v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky, mu úmyslně a bezdůvodně vyrazil z ruky mobilní telefon zn. Samsung Galaxy, který upadl na zem. [redacted] ihned reagoval velitel hlídky FLOTILA 415 již odsouzený [redacted] který byl v bezprostřední blízkosti a situaci sledoval, tak, že místo, aby zakročil proti jednání obžalovaného [redacted] v rozporu se základními povinnostmi policisty a poskytl [redacted] využití donucovacích prostředků stanovenými v § 11 a § 53 odst. 1, odst. 2, odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky, provedl vůči [redacted] výpad čelem a následně

donucovací prostředek hmaty a chvaty, pomocí kterých ho svedl na zem, kde mu bezdůvodně přiložil pouta,

přičemž [redacted] očkali si byl, vědom skutečnosti, že v daném případě nebyly splněny podmínky k použití donucovacích prostředků a k následnému zajištění [redacted] když se tento nedopustil žádného protiprávního jednání, s cílem se [redacted] pomstít za jeho předchozí jednání, nezasáhl proti jednání [redacted] nýbrž se na jeho protiprávním jednání sám podílel, když zajišťoval [redacted] při poutání [redacted] a spoutaného jej společně odvedli do služebního vozidla k provedení převozu na policejní služebnu Policie ČR, Obvodního oddělení Nový Jičín.

kdy tímto bezdůvodným protiprávním jednáním způsobil [redacted] jednak hmotnou škodu ve výši 1 100 Kč, která vznikla poškozením jeho mobilního telefonu pádem na zem a zároveň i nemajetkovou újmu spočívající jednak v potlačení jeho základních práv a svobod ve smyslu čl. 7, čl. 8 odst. 1, čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jednak v dehonestaci před přítomnými přihlížejícími občany.“

Za uvedené jednání byl obviněný [redacted] odsouzen podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 12 měsíců. Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 1 roku.

Podle § 73 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku byl obviněnému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu služebního a pracovního poměru v bezpečnostních sborech České republiky na dobu 1 roku.

Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byl poškozený [redacted] narozený [redacted] odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odvolání obviněného [redacted] bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 6. 2020, sp. zn. 3 To 91/2020, podal následně obviněný [redacted] prostřednictvím svého obhájce dovolání opírající se o důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obviněný [redacted] ve svém dovolání uvedl, že rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení skutku, neboť jeho jednání nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a může být posouzeno maximálně jako kázeňské provinění a nikoliv trestný čin. Dále uvedl, že z výroku o vině vyplývá, že obviněný byl shledán vinným ze spáchání dvou jednání:

a) že poškozenému [redacted] úmyslně a bezdůvodně vyrázil z ruky mobilní telefon zn. Samsung Galaxy, který upadl na zem, čímž mu způsobil škodu ve výši 1 100 Kč a

b) nezasáhl proti jednání [redacted], nýbrž se na jeho protiprávním jednání sám podílel, když zajišťoval [redacted] při poutání [redacted] a spoutaného jej společně odvedli do služebního vozidla k provedení převozu na Policejní služebnu Policie ČR, Obvodní oddělení Nový Jičín.

V této souvislosti obviněný namítl, že jednání ad a) nevykazuje dostatečnou společenskou škodlivost, přičemž odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 8 Tdo 1513/2017. Soudy [redacted] názoru dovolatele dostatečně nevyřadily se všemi

okolnostmi významnými z hlediska § 12 odst. 2 tr. zákoníku, které obviněný v textu dovolání dále zdůrazňuje, když dospěl k závěru, že jím vyzdvižené okolnosti „svědčí k posouzení daného jednání jako možné kázeňské provinění, a nikoliv jako trestný čin“. Ohledně jednání ad b) obviněný konstatoval, že nemohl naplnit skutkovou podstatu předmětného přečinu, protože veškeré relevantní jednání vůči poškozenému činil [redacted] a nikoliv obviněný [redacted] na jednání druhého obviněného [redacted] byl minimální. Rovněž uvedl, že z povahy [redacted] použití donucovacích prostředků včetně spoutání a zajištění mohlo poškozenému [redacted] způsobit závažnou újmu, nikoliv však to, že obviněný [redacted] zajišťoval (fakticky tam pouze stál) a že pomohl [redacted] spoutaného a na zem položeného [redacted] zvednout a asistoval mu při jeho odvedení do policejního vozidla. Tímto jednáním skutečně nemohl obviněný způsobit [redacted] žádnou závažnou újmu a zejména [redacted] jednání nemůže být považováno za trestné. Závažnou újmu bylo způsobitelné poškozenému pouze jednáním [redacted], který použil hmaty, chvaty, spoutání, zajištění a rozhodl o odvozu poškozeného. Participace obviněného na zásahu proti poškozenému nemohla naplnit znaky trestného činu.

Z uvedených důvodů obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil, a aby sám znovu rozhodl tak, že se věc postupuje řediteli Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, neboť ve věci nejde o trestný čin, ale skutek by mohl být posouzen jako kázeňský přestupek.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství využil svého práva a k dovolání obviněného se vyjádřil. Ve svém vyjádření stručně shrnul dosavadní průběh trestního řízení a dále uvedl, že tam, kde argumentace obviněného míří do oblasti dokazování a skutkových zjištění, ji nelze přiřadit pod uplatněný dovolací důvod ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Ten se totiž týká vad hmotných právních, nikoliv procesních. Vada extrémních vnitřních rozporů, která by výjimečně mohla být objem zásah dovolacího soudu do hodnocení důkazů či skutkových zjištění, přitom neexistuje. Rozhodná skutková zjištění totiž, alespoň dle jeho názoru, z provedených důkazů v konečném důsledku [redacted]. Správně konstatuje v tomto směru krajský soud, že obviněný je usvědčován především [redacted] odpovědí poškozeného [redacted], která je potvrzena záznamem z kamerového systému“. Zde žádné extrémní rozpory, které by odůvodnily zásah dovolacího soudu, spatřovat nelze.

Co se týká výtek, které se týkají právního posouzení, kde obviněný u jednání [redacted] zdůrazňuje nedostatečnou společenskou škodlivost a § 12 odst. 2 tr. zákoníku, resp. u jednání ad b) tvrdí, že jeho samotná participace na činu nenaplnila skutkovou podstatu předmětného deliktu, tak ty sice pod užitý dovolací důvod přiřadit lze, avšak nejsou opodstatněné. Neobstojí již samotná východiska dovolací argumentace obviněného. Nejde o dvě samostatné události, které by bylo možno z právního hlediska hodnotit zvlášť. Při komplexním hodnocení je přitom nutno souhlasit s krajským soudem v tom, že [redacted] žádné výjimečné okolnosti, díky kterým by bylo možno říci, že [redacted] nedosahuje ani spodní hranice trestnosti běžné u typově shodné trestné činnosti. Lze tedy [redacted] vyzdvihnout svévoli v jednání obviněného a zjevnou neuctu k právům poškozeného. Z této situace je uplatnění trestní odpovědnosti plně opodstatněné. Stejně tak nelze izolovaně hodnotit počínání druhého obviněného [redacted] či jejich jednání od sebe oddělovat. V případě úmyslného spáchání trestného činu společným jednáním více osobami, tak jako v řešeném případě, totiž odpovídá každá z nich tak, jako by trestný čin spáchala sama (viz § 23 tr. zákoníku). Proto z hlediska právního hodnocení jednání obviněného není podstatné, že jeho podíl či účast na činu byl snad o něco méně závažný, než byl podíl druhého obviněného [redacted].

Závěrem svého vyjádření proto státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství navrhl, aby Nejvyšší soud dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání obviněného je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou prostřednictvím obhájce, tedy podle § 265d odst. 1 písm. c) tr. ř. a v souladu s § 265d odst. 2 tr. ř., přičemž námitka k podání dovolání byla ve smyslu § 265e tr. ř. zachována.

Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené obviněným naplňují jím uplatněný zákonem stanovený dovolací důvod, jehož existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

Ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotněprávních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Účelem je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Úmluva") a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásady usnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozsudku z vlastní iniciativy. Právně fundovanou argumentaci má přitom zajistit povinné zastoupení obviněného obhájcem – advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

Obviněný ve svém dovolání uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle kterého lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. V mezích tohoto dovolacího důvodu je pak možno namítat, že skutek zjištěný soudem byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, třebaže nejde o trestný čin nebo sice jde o trestný čin, ale jeho právní kvalifikace neodpovídá tomu, jak byl skutek ve skutkové větě výroku o vině popsán. Z těchto skutečností pak vyplývá, že Nejvyšší soud se nemůže odchýlit od skutkového zjištění, které bylo provedeno v předcházejících řízeních, a protože není oprávněn v rámci dovolacího řízení jakýmkoliv způsobem nahrazovat činnost nalézacího soudu, je takto zjištěným skutkovým stavem vázán (srov. rozhodnutí Ústavního soudu II. ÚS 760/02, V. ÚS 449/03). Povahu právně relevantních námitek nemohou tedy mít námitky, které se týkají do oblasti skutkového zjištění, hodnocení důkazů či takové námitky, kterými

vhodné uvést, že závěr obsažený ve výroku o vině je výsledkem určitého procesu. Tento proces primárně spadá do pravomoci nalézacího soudu a v jeho průběhu soudy musí nejprve zákonným způsobem provést důkazy, tyto pak hodnotit podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a výsledkem této činnosti je zjištění skutkového stavu věci. Nejvyššímu soudu tedy v rámci dovolacího řízení nepřísluší hodnotit správnost a úplnost zjištěného skutkového stavu věci podle § 2 odst. 5 tr. ř. ani přezkoumávání úplnosti provedeného dokazování či se zabývat otázkou hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. Námitky týkající se skutkového zjištění, tj. hodnocení důkazů, neúplnosti dokazování apod. nemají povahu právně relevantních námitek.

K obsahu podaného dovolání lze předně poznamenat, že obviněný obdobné námitky vznesl již ve svém odvolání. V této souvislosti lze poukázat na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2002, sp. zn. 5 Tdo 86/2002, z něhož vyplývá, že opakuje-li obviněný v dovolání v podstatě jen námitky uplatněné již v řízení před soudy prvního a druhého stupně, se kterými se soudy obou stupňů v dostatečné míře a správně vypořádaly, jde zpravidla o dovolání, které je zjevně neopodstatněné ve smyslu § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. Pokud dále Nejvyšší soud konfrontoval tyto jeho námitky se skutkovými a právními závěry napadených rozhodnutí, pak mohl konstatovat, že pod uplatněný dovolací důvod lze podřadit pouze námitky týkající se nedostatečné společenské škodlivosti a § 12 odst. 2 tr. zákoníku, resp. u jednání ad b) to, že samotná participace obviněného na činu nenaplnila skutkovou podstatu předmětného trestného činu.

Nejvyšší soud po prostudování předmětného spisového materiálu zjistil, že obviněný [redacted] sice podal dovolání z důvodu podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v části dovolání však ve skutečnosti nenamítá nesprávnost právního posouzení skutku, ale pouze napadá soudy učiněná skutková zjištění. Námitky obviněného, v jejichž rámci namítal nesprávné hodnocení důkazů (konkrétně výpovědi obviněného, kamerového záznamu a okolnosti ohledně toho, zda byla či nebyla učiněna výzva a na ni navazující povinnost poškozeného se jí podrobit) a vytýkal nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, je nutno považovat za námitky skutkového charakteru týkající se úplnosti a hodnocení provedeného dokazování. Obviněný část námitek založil na zpochybnění skutkových zjištění soudů, přičemž napadl skutková zjištění soudu prvního stupně, a to částečně odlišným, pro sebe příznivějším způsobem, a vyvozuje ze skutkových zjištění vlastní právní závěry.

Nejvyšší soud zásadně nezasahuje do skutkových zjištění soudů prvního a druhého stupně. Učinit tak může jen zcela výjimečně, pokud to odůvodňuje extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. V takovém případě je zásah Nejvyššího soudu namísto proto, aby byl dán průchod ústavně garantovanému právu na spravedlivý proces. Extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy je dán zejména tehdy, když skutková zjištění soudů nemají obsahovou spojitost s důkazy, když skutková zjištění soudů nevyplývají z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení, když skutková zjištění soudů jsou opakem toho, co je obsahem důkazů, na jejichž podkladě byla tato zjištění učiněna, apod.

Mezi skutkovými zjištěními Okresního soudu v Novém Jičíně, z nichž v napadeném rozsudku vycházel také Krajský soud v Ostravě, na straně jedné a provedenými důkazy na straně druhé rozhodně není žádný, natož pak extrémní rozpor. Skutečnost, že obviněný se při zjišťování totožnosti osob dostal do slovní rozepře s [redacted] když obviněný po

provedené lustraci při vrácení občanského průkazu [redacted] tento úmyslně upustil na zem, na což [redacted] reagoval (přesně nezjištěným) verbálním kritickým zhodnocením tohoto postupu, v důsledku čehož obviněný přistoupil k [redacted] a vyrazil mu z ruky mobilní telefon, na což reagoval velitel hlídky tak, že provedl vůči [redacted] výpad čelem a následně donucovací prostředek hmaty a chvaty, pomocí kterých ho svedl na zem, kde mu bezdůvodně přiložil pouta, přičemž obviněný se na jeho protiprávním jednání sám podílel, když zajišťoval [redacted] při poutání [redacted] vyplynula z výpovědi poškozeného Filipa Valcháře, přičemž tato výpověď je podporována kamerovým záznamem, ze svědeckých výpovědí [redacted] a [redacted] (kteří byli na místě incidentu přítomni), dále z listinných důkazů (odborné vyjádření soudního znalce Jiřího Kleina, znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, úřední záznamy atd.). Odvolací soud se v napadeném rozsudku přesvědčivě vypořádal s odvolacími námitkami obviněného, které byly obdobné námitkám dovolacím. Postup soudů nevykazuje prvky libovůle, rozhodnutí soudů obou stupňů jsou řádně odůvodněna a v podrobnostech lze na jejich odůvodnění odkázat. Procesní zásadu in dubio pro reo soudy neporušily. Není úkolem Nejvyššího soudu jako soudu dovolacího, aby jednotlivé důkazy znovu podrobně reprodukoval, rozebíral, porovnával, přehodnocoval a vyvozoval z nich vlastní skutkové závěry. Podstatné je, že soudy prvního a druhého stupně hodnotily důkazy v souladu s jejich obsahem, že se nedopustily žádné deformace důkazů, že ani jinak nevybočily z mezí volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř. a že své hodnotící úvahy jasně, srozumitelně a logicky přijatelně vysvětlily. Mezi skutkovými zjištěními, která se stala podkladem výroku o vině, a provedenými důkazy je adekvátní obsahový vztah vylučující úvahy o tom, že bylo porušeno ústavně zaručené základní právo obviněného na spravedlivé řízení.

Je nutné podotknout, že se v posuzovaném případě nejednalo o dvě samostatná jednání (jež by bylo možno z právního hlediska hodnotit zvlášť), ale šlo o jeden skutek.

Zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku se dopustí úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu.

Podstatou tohoto trestného činu tak je výkon pravomoci úřední osoby způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, a to úmyslně (§ 13 odst. 2 tr. zákoníku). Navíc zde musí být dán úmysl způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému prospěch, neboli musí být dán tzv. úmysl přesahující objektivní stránku skutkové podstaty. Ke způsobení škody, jiné závažné újmy ani k opatření prospěchu jinému či sobě nemusí dojít, postačí, pokud k tomu jednání pachatele směřuje. Pro naplnění znaků základní skutkové podstaty přitom není stanovena minimální výše škody ani prospěchu. Pokud jde o zavinění, pro spáchání zmíněného trestného činu postačí nepřímý (eventuální) úmysl podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, nevyžaduje se úmysl přímý podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Úmysl přesahující objektivní stránku (druhý úmysl, obmysl, dolus coloratus) trestného činu podle § 329 odst. 1 tr. zákoníku, který se vztahuje ke způsobení škody nebo jiné závažné újmy jinému anebo k opatření neoprávněného prospěchu sobě nebo jinému, také může být naplněn i ve formě eventuálního úmyslu (srov. rozhodnutí publikované pod č. 1/2020 Sb. rozh. tr.). Jedná-li pachatel v úmyslu způsobit jinému jinou závažnou újmu, je pod touto újmu třeba rozumět újmu imateriální, jako je škoda na právech, na zdraví, morální

škoda, poškození v zaměstnání, v rodinném životě apod. (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 214).

Dovněž je třeba připomenout, že trestným činem je podle trestního zákoníku takový protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně (§ 13 odst. 1 tr. zákoníku). Zásadně tedy platí, že každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem a je třeba vyvodit trestní odpovědnost za jeho spáchaní. Tento závěr je pouze v případech méně závažných trestných činů, kterých se týká subsidiarita trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž trestní odpovědnost pachatele a trestné následky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, publikované pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.). Společenskou škodlivost přitom nelze řešit v obecné poloze, ale je ji třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě u každého spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke všem znakům zvažované skutkové podstaty trestného činu a dalším okolnostem případu.

Otázkou aplikace zásady subsidiarity trestní represe se zabýval soud prvního stupně v bodě 17. na str. 13 odůvodnění svého rozsudku. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že v dané věci nepostačuje uplatnění odpovědnosti obviněného podle jiného právního předpisu, naopak je třeba vyvodit jeho trestní odpovědnost a důsledky s ní spojené. K tomu dospěl s ohledem na to, že obviněný svým úmyslným jednáním porušil povinnosti policisty a citelně zasáhl do osobnostních práv poškozeného. Rovněž odvolací soud ve svém rozsudku v bodě 34. na str. 10 posuzoval, zda není na místě použít ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku, avšak dospěl ke shodnému závěru jako soud prvního stupně.

Celkově je nutno hodnotit posuzovanou věc tak, že případné posouzení činu jako kárného přestupku náležitě nevystihuje jeho povahu a závažnost. Pokud dovolatel namítl, že s ohledem na jeho dosavadní bezúhonnost, služební kvality, nízkou částku způsobené škody a absenci zranění poškozeného nebylo namíste jeho jednání řešit prostředky trestního práva, je jeho výklad zásady subsidiarity trestní represe poněkud zjednodušující. Zcela totiž odhlíží od významu objektu trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku, který byl jeho jednáním dotčen, jímž je zájem státu na řádném (tj. v souladu s právním řádem) výkonu pravomoci úředních osob. Porušení tohoto zájmu protiprávním jednáním, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoníku, obecně nelze bagatelizovat u žádné úřední osoby, tím spíše pak u příslušníka bezpečnostního sboru, jehož povinností je naopak dbát na dodržování zákonů a dalších právních předpisů dotčenými fyzickými a právníckými osobami. Řádné plnění těchto povinností je ze strany občanů právem očekáváno a opačný postup úředních osob má na vědomí veřejnosti velmi negativní dopad.

Kritérium společenské škodlivosti případu je doplněno principem „ultima ratio“, z kterého vyplývá, že trestní právo má místo pouze tam, kde jiné prostředky z hlediska ochrany práv fyzických a právníckých osob jsou nedostatečné, neúčinné nebo nevhodné. K tomuto principu „ultima ratio“ Ústavní soud uvedl např. již v nálezu ze dne 23. 3. 2004,

sp. zn. I. ÚS 4/04, že použití trestního zákona je třeba považovat za ultima ratio, tedy za krajní právní prostředek, který má význam především celospolečenský, tj. z hlediska ochrany základních společenských hodnot, přičemž uplatnění zásady „ultima ratio“ podmínil tím, že nejsou splněny všechny předpoklady trestněprávní odpovědnosti. Tyto předpoklady ale v případě obviněného splněny byly. Tato námitka obviněného je proto zjevně neopodstatněná.

Nejvyšší soud nad rámec uvedených závěrů musí uvést, že argumentace, kterou uplatnil obviněný již v odvolacím řízení a kterou uplatnil i v rámci dovolání, tj. odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 1513/2017 je nepřiléhavý, byť se také zabývá trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele, když v tomto případě se obviněný dopustil trestného činu tím, že jako příslušník Policie České republiky při výkonu služby v rozporu s obsahem služebního slibu na svém pracovišti neoprávněně ze služebního počítače přistupoval do informačního systému Policie České republiky „ETR“, v němž pro své soukromé potřeby zjišťoval informace o spisových materiálech vedených k jeho známému. Zde k napadeným rozhodnutím nižších soudů Nejvyšší soud uvedl, že jednání obviněného nemíní nikterak bagatelizovat, naopak šlo o jednání přinejmenším podezřelé pro jeho styky s kriminálně závadovou osobou. To jsou ovšem otázky, které by musely být objasněny dalším dokazováním (např. výslechem jeho nadřízených jako svědků). Stranou zvýšené pozornosti soudů nižších instancí proto nesmí zůstat ani otázka, zda jednání obviněného není namátkově posoudit jen jako odpovídající kázeňské provinění. Při úvahách v tomto směru nelze přehlížet nejen skutkové okolnosti přezkoumávané věci, ale ani osobu obviněného (jeho takřka příkladné služební hodnocení a opakované odměňování za nadstandardní pracovní výsledky), jakož i fakt, že se trestné činnosti měl dopouštět před relativně delší dobou (podle výroku rozsudku ji měl páchat od 15. 4. 2009 do 6. 11. 2012) a že ani podezření z jejího spáchání nevedlo jeho nadřízené k rozhodnutí, jímž by byl postaven mimo službu. Nejvyšší soud zde pouze konstatoval, s jakými úvahami a z jakých aspektů se mají soudy zabývat v tomto konkrétním případě, přičemž v případě obviněného je potřebné uvést, že jeho jednání oproti jednání popsanému ve shora uvedeném rozsudku Nejvyššího soudu se zásadně liší.

Ohledně námitky obviněného týkající se jeho participace na předmětném trestném činu je třeba zdůraznit, že v tzv. skutkové větě výroku o vině rozsudku soudu druhého stupně jsou dostatečně popsány veškeré úkony, jež vedly k výsledku a protiprávnímu postupu obviněného, když z dikce a průběhu celého činu je zřejmé, že se spolupodílel na tomto postupu, který nasvědčuje tomu, že šlo o společné jednání obou členů hlídky.

Ve smyslu § 23 tr. zákoníku, jež definuje spolupachatelství, je rozhodné společné jednání, o něž jde, byl-li trestný čin spáchán společným jednáním dvou nebo více osob, tehdy odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama (spolupachatelé). Uvedená dikce předpokládá, aby byly společně splněny dvě podmínky, a to spáchání trestného činu společným jednáním a úmysl k tomu směřující. O společné jednání jde tehdy, jestliže každý ze spolupachatelů naplnil svým jednáním všechny znaky skutkové podstaty trestného činu, nebo jestliže každý ze spolupachatelů svým jednáním uskutečnil jen některý ze znaků skutkové podstaty trestného činu, jež je pak naplněna jen souhrnem těchto jednání, anebo také tehdy, jestliže jednání každého ze spolupachatelů je aspoň článkem řetězu, přičemž jednotlivé činnosti – články řetězu – směřují k přímému vykonání trestného činu a jen ve svém celku tvoří jeho skutkovou podstatu a působí současně (srov. rozhodnutí č. 36/1976, č. 49/2009-I. a č. 42/2010 Sb. rozh. tr.).

Pro posouzení činu spáchaného společným jednáním víc pachatelů není určující, zda je přímo a konkrétně ve výroku rozsudku citováno ustanovení § 23 tr. zákoníku nebo výslovně uvedeno, že jde o spolupachatelství, ale rozhodná je faktická povaha takového činu a vzájemné propojení s ostatními osobami, které se na něm podílely (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2002, sp. zn. 7 Tdo 368/2002).

Jak zcela správně uvedl státní zástupce ve svém vyjádření, nelze izolovaně hodnotit počínání druhého obviněného [redacted] či jejich jednání od sebe jakkoli oddělovat. Ze všech rozvedených důvodů není pro posouzení trestní odpovědnosti dovolatele rozhodné, zda jeho podíl či účast na činu byl snad o něco méně závažný, než byl podíl druhého obviněného [redacted], když je nepochybné, že oba obvinění po všech stránkách naplnili skutkovou podstatu přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Rovněž tuto námitku obviněného Nejvyšší soud shledal jako zjevně neopodstatněnou.

Vzhledem ke všemu uvedenému Nejvyššímu soudu nezbývá, než uzavřít, že učiněná skutková zjištění svědčí o naplnění všech zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným.

Nejvyšší soud proto s ohledem na vše uvedené rozhodl tak, že dovolání obviněného [redacted], odmítl jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. O odmítnutí dovolání bylo rozhodnuto v neveřejném zasedání v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř.

Poučení: Proti rozhodnutí o dovolání není s výjimkou obnovy řízení opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 9. 2. 2021 •

JUDr. Jiří Pácal v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Kristýna Jordánová